

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JEZYKA KASZUBSKIEGO

DLA KLAS 1-8

Poniższe wymagania edukacyjne zostały sformułowane w oparciu o program nauczania języka kaszubskiego autorstwa D. Pioch *Gôdóm i pishã pò kaszëbskù* (w klasach 1-3) oraz autorstwa E. Maszke *Na Kaszëbach* (w klasach 4-8) oraz nową podstawę programową z 14.02.2017r.

Ocenianie uczniów na zajęciach języka kaszubskiego ma na celu:

- zmierzenie wyników pracy ucznia,
- ujawnienie jego osiągnięć i braków,
- motywowanie i wspieranie w dalszej pracy,
- docenienie wysiłków w zakresie dążenia do poznania dziedzictwa kulturowego i językowego oraz opanowania w mowie i piśmie podstaw języka kaszubskiego,
- dostarczenie rodzicom informacji o zdolnościach, predyspozycjach i trudnościach dziecka,
- ukierunkowanie dziecka w dalszym rozwoju, z uwzględnieniem indywidualnych predyspozycji,
- umożliwienie nauczycielowi doskonalenia i korekty własnych form i metod pracy z grupą.

Kontroli i ocenie podlegają:

- zaangażowanie
- wysiłek wkładany w wywiązywanie się z obowiązków,
- chęć do pracy
- praca własna
- przygotowanie do zajęć,
- wypowiedzi ustne i pisemne,
- rozumienie i czytanie tekstu,
- prace plastyczne,
- osiągnięcia w konkursach,
- współtworzenie wydarzeń i uroczystości promujących kulturę i język kaszubski oraz uczestnictwo w nich,
- praca na lekcji,
- aktywność,

- recytacja, praca nad projektami,
- działalność wokalna, taneczna, teatralna,
- prowadzenie ćwiczeń/zeszytu przedmiotowego/notatek,
- praca w grupach.

Sposób dokumentowania oceniania:

Wszystkie oceny są zapisywane w dzienniku elektronicznym Librus, są jawne dla uczniów i ich rodziców.

***Zastrzeżenie:** W wypadku, gdy dziecko dołączy do grupy języka kaszubskiego w kolejnym roku nauki, zaczynając naukę języka kaszubskiego od początku (nie jest to kontynuacja z innej klasy/szkoły) wymagania zostaną indywidualnie dostosowane do jego potrzeb i możliwości.

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny w kolejnych klasach:

KLASA 1

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a dodatkowo:

- wyróżnia się pracowitością i chęcią poznawania świata,
- systematycznie uczęszcza na zajęcia,
- aktywnie bierze udział w konkursach lub projektach angażujących w pokazywanie języka kaszubskiego i tradycji regionalnych innym,
- rozumie proste teksty w języku kaszubskim i po polsku o nich dyskutuje,
- buduje krótkie wypowiedzi w języku kaszubskim ,
- poprawnie odczytuje proste wyrazy,
- zna słownictwo wprowadzane na zajęciach,
- bierze udział w kolędowaniu,
- zna kaszubskie głoski i wypowiada je bezbłędnie,
- wygłasza z pamięci bardzo proste teksty w języku kaszubskim,
- powtarza proste konstrukcje w języku kaszubskim,
- przygotowuje dodatkowe materiały na zajęcia, jest do nich przygotowany.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dobrą, a

dodatkowo:

- aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- zna kaszubskie głoski i stara się poprawnie je wypowiadać,
- stara się wygłaszać z pamięci krótkie teksty w języku kaszubskim,
- poprawnie reaguje na polecenia,
- przepisuje proste wyrazy i zdania,
- bierze udział w szkolnych uroczystościach i imprezach, gdzie promowany jest język kaszubski,
- śpiewa poznane piosenki z grupą.

Ocenę dobłą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:

- stara się zawsze aktywnie uczestniczyć w zajęciach,
- zna większość słownictwa omawianego na lekcjach w klasie 1,
- przepisując kaszubskie słowa popełnia tylko drobne błędy,
- mówi z pamięci pojedyncze wyrazy i proste konstrukcje składniowe,
- stara się samodzielnie wykonywać proste zadania i wychodzi mu to zazwyczaj dobrze,
- zna kaszubskie litery, potrafi je poprawnie odczytywać,
- odnajduje w tekście wskazane wyrazy,
- potrafi połączyć obrazem z podpisem – w zakresie poznanym na zajęciach,
- uważnie bierze udział w uroczystościach i imprezach szkolnych promujących kulturę i język kaszubski,
- uczestniczy w wyjazdach organizowanych w ramach zajęć języka kaszubskiego.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- czasami aktywnie uczestniczy w zajęciach,
- zna wybrane słownictwo omawiane na zajęciach w 1 klasie,
- reaguje na polecenia nauczyciela,
- wykonuje nieskomplikowane zadania w języku kaszubskim,
- powtarza za nauczycielem proste wyrazy i wypowiedzenia,
- przepisuje proste wyrazy popełniając błędy,
- zna omawiane na zajęciach elementy kultury kaszubskiej, symbole Kaszub,
- umie w skrócie opowiedzieć wybraną legendę związaną z Kaszubami,
- jako obserwator bierze udział w uroczystościach i innych imprezach promujących język i kulturę kaszubską.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- z pomocą nauczyciela podejmuje próbę czytania najkrótszych wyrazów,
- rozpoznaje kaszubskie litery,
- podejmuje konwersację z nauczycielem,
- podejmuje próbę wykonywania zadań i poleceń nauczyciela,
- włącza się w grupowy śpiew piosenek,
- z pomocą nauczyciela powtarza wyrazy z poznanych kręgów tematycznych.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie wykazuje chęci do pracy na zajęciach,
- nie wykonuje poleceń nauczyciela,
- nie bierze udziału w uroczystościach i imprezach szkolnych promujących język kaszubski,
- nawet z pomocą nauczyciela nie potrafi wykonać prostych zadań, powtórzyć krótkich słów w języku kaszubskim,
- nie opanował w stopniu minimalnym materiału omawianego na zajęciach w klasie 1.

KLASA 2:

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a dodatkowo:

- wyróżnia się pracowitością i chęcią poznawania świata,
- systematycznie uczęszcza na zajęcia, czasami podejmuje próby ich współorganizacji lub pomocy nauczycielowi według jego wskazówek,
- aktywnie bierze czynny udział w konkursach lub projektach angażujących w pokazywanie języka kaszubskiego i tradycji regionalnych innym,
- rozumie proste teksty w języku kaszubskim i po polsku o nich dyskutuje,
- buduje krótkie wypowiedzi w języku kaszubskim ,
- poprawnie odczytuje proste wyrazy,
- zna słownictwo wprowadzane na zajęciach,
- bierze udział w kolędowaniu,
- zna kaszubskie głoski i wypowiada je bezbłędnie,
- wygłasza z pamięci bardzo niedługie teksty w języku kaszubskim,
- powtarza proste konstrukcje w języku kaszubskim,
- samodzielnie śpiewa fragmenty kaszubskich piosenek,
- przygotowuje dodatkowe materiały na zajęcia, jest do nich przygotowany.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dobrą, a dodatkowo:

- zawsze aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- jest zaangażowany w tok lekcji, ma własne pomysły dotyczące toku lekcji, omawianych zagadnień,
- poznane informacje wykorzystuje w pracy samodzielnej,
- nazywa niektóre elementy otoczenia codziennego,
- zna kaszubskie głoski i poprawnie je odczytuje w tekście,
- wygłasza z pamięci krótkie teksty w języku kaszubskim,
- podejmuje się rozwiązywania zadań interaktywnych,
- zna kilka kaszubskich legend,
- poprawnie reaguje na polecenia wypowiedziane w języku kaszubskim,
- przepisuje bez błędów wyrazy i zdania,
- wymienia po kaszubsku pory roku, zna kaszubskie tradycje świąteczne,
- bierze aktywny udział w szkolnych uroczystościach i imprezach, gdzie promowany jest język kaszubski,
- śpiewa z grupą poznane piosenki,

Ocenę dobłą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:

- aktywnie uczestniczy w zajęciach, na miarę swoich możliwości,
- zna większość słownictwa omawianego na lekcjach w klasie 2,
- przepisując kaszubskie słowa z tablicy, niektóre potrafi zapisać z pamięci,
- stosuje podstawowe zwroty grzecznościowe w języku kaszubskim,
- tłumaczy na język polski słowa poznane na lekcjach,
- przedstawia się w języku kaszubskim,
- wypowiada z pamięci wyrazy i proste konstrukcje składniowe, potrafi odpowiedzieć na proste pytanie nauczyciela sformułowane w języku kaszubskim,
- samodzielnie wykonuje proste zadania i wychodzi mu to dobrze,
- zna kaszubskie litery, potrafi je poprawnie odczytywać w wyrazach,
- potrafi w języku kaszubskim liczyć do 10, dopasować do obrazka nazwę pory roku, wymienić nazwy niektórych owoców i warzyw,
- odnajduje w tekście wskazane wyrazy, uzupełnia luki,
- potrafi połączyć obrazek z podpisem – w zakresie poznanym na zajęciach,
- uważnie bierze udział w uroczystościach i imprezach szkolnych promujących kulturę i język

kaszubski, czasami włącza się w ich organizację, jeździ na wycieczki organizowane w ramach języka kaszubskiego.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- stara się pracować na lekcji samodzielnie, rzadko prosi o pomoc nauczyciela,
- stara się uczestniczyć w zajęciach systematycznie i przynajmniej czasami aktywnie,
- pamięta pewną bazę słów w języku kaszubskim, rozpoznaje język kaszubski ze słuchu,
- zna i potrafi poprawnie zapisać kaszubskie litery, wskazać je w tekście,
- podejmuje próbę wypowiadania po kaszubsku prostych konstrukcji składniowych,
- zna kaszubskie symbole, opowiada wybrane legendy pochodzące z regionu Kaszub,
- potrafi nazwać po kaszubsku członków rodziny, dni tygodnia,
- przyporządkowuje kaszubskie nazwy miesięcy do polskich,
- czyta proste kaszubskie słowa,
- bezbłędnie przepisuje proste wyrazy.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- z pomocą nauczyciela podejmuje próbę czytania wyrazów zapisanych w języku kaszubskim,
- rozpoznaje kaszubskie litery i potrafi je zapisać,
- podejmuje konwersację z nauczycielem,
- podejmuje próbę wykonywania zadań i poleceń nauczyciela,
- włącza się w grupowy śpiew piosenek,
- naprowadzony rozpoznaje elementy kultury kaszubskiej, np. haft, symbole, strój tradycyjny,
- odtwarza z pamięci niewielką ilość słów w języku kaszubskim i z pomocą nauczyciela potrafi je poprawnie wypowiedzieć,
- z pomocą nauczyciela powtarza wyrazy z poznanych kręgów tematycznych.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie wykazuje chęci do pracy na zajęciach,
- nie wykonuje poleceń nauczyciela,
- nie bierze udziału w uroczystościach i imprezach szkolnych promujących język kaszubski,
- nawet z pomocą nauczyciela nie potrafi wykonać prostych zadań, powtórzyć krótkich słów w języku kaszubskim,
- nie opanował w stopniu minimalnym materiału omawianego na zajęciach w klasie 2.

KLASA 3:

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnił wymagania na ocenę bardzo dobrą, a dodatkowo:

- wyróżnia się zaangażowaniem, pracowitością i chęcią do nauki,
- potrafi poprawnie przeczytać fragment tekstu w języku kaszubskim,
- stara się układać tekst w języku kaszubskim,
- zapisuje z pamięci poznane wyrazy,
- uczestniczy aktywnie w konkursach lub innych imprezach promujących język kaszubski,
- przychodzi na zajęcia przygotowany,
- poprawnie wykonuje podczas zajęć zadania językowe,
- chętnie bierze udział w rozwiązywaniu zadań interaktywnych,
- projektuje pomoce dydaktyczne wskazane przez nauczyciela,
- jest kreatywny, pomysłowy, wykazuje się inwencją twórczą,
- odgrywa role w przedstawieniach i występach grupowych lub indywidualnych, jeśli takie są organizowane,
- tłumaczy na język polski czytany tekst kaszubski.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnił wymagania na ocenę dobrą, a dodatkowo:

- aktywnie bierze udział w lekcjach, wycieczkach,
- wykazuje się kreatywnością i inwencją twórczą,
- reaguje poprawnie na polecenia nauczyciela wydawane w języku kaszubskim,
- rozumie sens czytanych tekstów i potrafi o nich porozmawiać po polsku lub częściowo po kaszubsku,
- z pomocą nauczyciela układa proste zdania w języku kaszubskim,
- używa poznanego słownictwa podczas zabawy,
- zna kilka kaszubskich legend i bajek,
- samodzielnie śpiewa wybrane kaszubskie piosenki.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnił wymagania na ocenę dostateczną, a dodatkowo:

- rozumie polecenia nauczyciela,
- odpowiada prostymi wyrazami lub wypowiedzeniami na pytania nauczyciela,
- wygłasza z pamięci fragment wiersza lub piosenki,
- przepisuje dłuższe teksty w języku kaszubskim, w miarę bezbłędnie,
- zna elementy pogody i ich symbolikę, nazywa je po kaszubsku,

- potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę do kreatywnego działania,
- stosuje kaszubskie zwroty grzecznościowe,
- wskazuje rzeczowniki, czasowniki, przymiotniki,
- zna słownictwo związane z morzem, zegarem, gospodarstwem domowym,
- wyszukuje w tekście potrzebne informacje.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- proste zadanie wykonuje sam, a trudniejsze z dodatkowymi wskazówkami nauczyciela,
- rozumie wybiórczo wyrazy kaszubskie, część z nich potrafi zapisać,
- ma pewien zasób słownictwa związanego z gospodarstwem domowym, pogodą,
- czyta poprawnie wcześniej przygotowane wypowiedzenia w języku kaszubskim,
- śpiewa fragmenty piosenek,
- wyszukuje w tekście wskazane wyrazy.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- podczas lekcji podejmuje próbę pracy we współpracy z nauczycielem,
- raczej nie jest aktywny, nie wykazuje się systematycznością w pracy nad językiem kaszubskim,
- częściowo rozumie czytane proste teksty w języku kaszubskim,
- rozpoznaje i nazywa kaszubskie litery,
- przepisuje w miarę poprawnie krótki tekst w języku kaszubskim,
- wie gdzie leżą Kaszuby, jaki język istnieje na ich terenie,
- z pomocą nauczyciela stara się odczytywać godziny,
- zna wybrane słownictwo związane z omawianymi kręgami tematycznymi,
- bierze biernie udział w imprezach o tematyce kaszubskiej.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie pracuje na lekcjach,
- nie opanował niezbędnego minimum podstawowych wiadomości i umiejętności,
- nie ma podstawowej wiedzy na temat tradycji kaszubskich,
- z pomocą nauczyciela nie podejmuje prób wykonywania zadań na materiale językowym.

KLASA 4:

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnił wymagania na ocenę bardzo dobrą, a

dodatkowo:

- wyróżnia się aktywnością, zaangażowaniem,
- stara się częściowo po kaszubsku przekazywać informacje zawarte w tekstach kultury, czytanych lekturach,
- chętnie bierze czynny udział w imprezach o tematyce kaszubskiej, jest ich współorganizatorem lub konkursach,
- układa chronologicznie wydarzenia zawarte w przeczytanym tekście,
- śpiewa piosenki w repertuaru kaszubskiego,
- ma szeroką wiedzę o poznanych zwyczajach i tradycjach kaszubskich, instrumentach ludowych,
- wskazuje lokalizacje kaszubskich skansenów,
- pisze ze słuchu poznane wyrazy,
- projektuje i wypisuje treść pocztówki, korzystając z bazy materiałów pomocniczych.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnił wymagania na ocenę dobrą, a dodatkowo:

- z pomocą nauczyciel redaguje krótki list w języku kaszubskim,
- poszerza zakres znanych bajek, legend i mitów kaszubskich,
- wymienia kilka postaci z kaszubskich mitów, baśni, potrafi je krótko scharakteryzować,
- rozróżnia w tekstach fikcję literacką od rzeczywistości,
- podejmuje próby porozumiewania się z rówieśnikami w języku kaszubskim,
- jest przygotowany do zajęć,
- wykazuje się aktywnością, spostrzegawczością, chęcią do poznawania nowych rzeczy,
- bierze czynny udział w działalności teatralnej, muzycznej, plastycznej na forum klasy lub szkoły.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnił wymagania na ocenę dostateczną, a dodatkowo:

- zazwyczaj aktywnie bierze udział w zajęciach, jeździ na wycieczki organizowane w ramach zajęć,
- rozpoznaje osoby i czasy czasownika,
- czyta teksty w języku kaszubskim,
- wskazuje podstawowe części mowy,
- rozróżnia zdania proste i rozwinięte,
- zna poznane podstawowe zasady ortograficzne,
- na podstawie tekstu redaguje krótki dialog,

- przekazuje w języku polskim informacje zawarte w kaszubskich tekstach kultury,
- sprawnie posługuje się różnorodnymi zwrotami grzecznościowymi,
- z pomocą podręcznika lub nauczyciela redaguje przepis,
- rozwiązuje krzyżówki, rebusy,
- zna wybrane przysłowia i frazeologizmy kaszubskie,
- dokonuje przekładu intersemiotycznego.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- ma podstawowy zasób wiedzy i umiejętności przeznaczonych dla ucznia klasy 4 w zakresie omawianych obszarów tematycznych,
- rozpoznaje wybrane instrumenty kaszubskie, zna nazwy polskie lub kaszubskie niektórych z nich,
- potrafi wymienić nazwy wybranych kaszubskich skansenów,
- zna nieco większą ilość słownictwa związanego z fauną i florą,
- czyta ze zrozumieniem po cichu niedługie teksty, stara się wyjaśnić po polsku ich sens ogólny,
- zna niektóre kaszubskie legendy, podania, mity,
- przedstawia się po kaszubsku,
- próbuje nazywać emocje,
- dyskutuje po polsku na temat przeczytanego kaszubskiego tekstu,
- rozpoznaje elementy świata przedstawionego w poznanym tekście,
- redaguje krótki plan wydarzeń,
- układa proste zaproszenie, ogłoszenie,
- korzysta ze słownika polsko-kaszubskiego, ortograficznego,
- zna kolejność liter w kaszubskim alfabecie,
- wie na czym polega labializacja, potrafi wskazać labializację w tekście.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- zazwyczaj jest przygotowany do lekcji,
- czasami wykazuje na lekcjach aktywność i zaangażowanie,
- nie zawsze reaguje na polecenia nauczyciela i wykonuje je,
- popełnia błędy przy czytaniu tekstu w języku kaszubskim,
- wie, co to jest skansen, ale nie potrafi wymienić skansenów na Kaszubach,
- wie, że na Kaszubach istnieją instrumenty ludowe, ale nie rozpoznaje ich i nie zna nazw,
- zna ograniczoną ilość słownictwa związanego z fauną i florą, szkoła,

- zna niektóre zwyczaje bożonarodzeniowe i wielkanocne,
- z pomocą nauczyciela szuka w tekście potrzebnych informacji.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie pracuje na lekcjach,
- nie opanował niezbędnego minimum podstawowych wiadomości i umiejętności,
- nie ma podstawowej wiedzy na temat tradycji kaszubskich,
- z pomocą nauczyciela nie podejmuje prób wykonywania zadań na materiale językowym.

KLASA 5:

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a dodatkowo:

- wskazuje w tekście środki stylistyczne,
- podejmuje próbę odmiany przez przypadki,
- wyróżnia się pracowitością, sumiennością i chęcią do poznawania nowych rzeczy,
- jest zawsze przygotowany i zaangażowany,
- określa kontekst wypowiedzi,
- zna coraz więcej zwyczajów i tradycji kaszubskich i opowiada o nich,
- zna rodzaje literatury kaszubskiej.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dobrą, a dodatkowo:

- bierze czynny udział w kaszubskich imprezach i uroczystościach,
- stara się poprawnie odczytywać teksty w języku kaszubskim,
- zna poprawną strukturę wypowiedzi,
- dąży do bogacenia swojego słownictwa,
- pisze ze słuchu,
- pracuje nad doskonaleniem czytania z właściwą intonacją,
- rozszerza wiedzę o kaszubskiej Mitologii,
- porozumiewa się w prostych sytuacjach,
- układa dialog z rozsypanki,
- zadaje pytania.

Ocenę dobłą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a dodatkowo:

- jest przygotowany do zajęć,
- poprawnie reaguje na polecenia wydawane w języku kaszubskim,
- stara się być aktywny,
- pracuje w dobrym tempie,
- recytuje wybrany tekst w języku kaszubskim,
- nie zawsze stosuje poznane zasady ortograficzne,
- zna charakterystyczne budownictwo Kaszub,
- zna i używa większości słownictwa wprowadzanego na zajęciach,
- potrafi po zastanowieniu poprawnie artykułować i akcentować wyrazy,
- układa wydarzenia w porządku chronologicznym,
- stopniuje przymiotniki, rzadko popełniając błędy,
- rozpoznaje czasy czasownika,
- wskazuje liczebniki główne i porządkowe,
- wie, kiedy w języku kaszubskim stosujemy y,
- wie, czym jest bezokolicznik,
- korzysta z edytora tekstu w języku kaszubskim z pomocą tablicy poglądowej,
- podejmuje próbę pisania opisu,
- bierze udział w przedstawieniach, wyjazdach mających na celu poznawanie regionu.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- określa główny temat utworu, wskazuje wypowiedzi narratora, bohaterów,
- zna przykładową postać ważną dla regionu,
- podczas lekcji pracuje w miarę samodzielnie,
- zna dużą część słownictwa poznawanego na zajęciach,
- korzysta z zasobów Internetu przy przygotowaniu do lekcji, projektach,
- zna niektóre kaszubskie liczebniki, stara się rozróżniać czasowniki w różnych czasach, wyszukuje przymiotniki i grupuje je według stopnia,
- zna najbliższe sanktuarium na Kaszubach,
- rozumie proste wypowiedzi ustne,
- stara się czytać po kaszubsku niedługie teksty z właściwym akcentem i poprawnie artykułując głoski,
- zazwyczaj poprawnie reaguje na polecenia wydawane w języku kaszubskim,
- rzadko stosuje poznane zasady ortograficzne.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- stara się określać główny temat tekstu,
- z pomocą nauczyciela zadaje pytania do tekstu,
- nie zna postaci ważnych dla regionu,
- w zadaniach wykonywanych na lekcji popełnia błędy, ale stara się je wykonywać,
- nie stosuje zasad ortograficznych, nie chce poprawiać swoich błędów,
- zna nieliczne słownictwo kaszubskie z omawianych kręgów tematycznych,
- przy pomocy nauczyciela korzysta z internetowych źródeł wiedzy,
- nie umie tłumaczyć – nawet z pomocą słownika – tekstu na język kaszubski ani polski,
- nie potrafi korzystać z kaszubskiego edytora tekstu,
- ma kłopoty z rozpoznawaniem czasów czasownika, stopni przymiotnika, liczebników.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie pracuje na lekcjach,
- nie opanował niezbędnego minimum podstawowych wiadomości i umiejętności,
- nie ma podstawowej wiedzy na temat tradycji kaszubskich,
- z pomocą nauczyciela nie podejmuje prób wykonywania zadań na materiale językowym.

KLASA 6:

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a dodatkowo:

- wyróżnia się na tle grupy pracowitością i zaangażowaniem,
- bierze czynny udział w przygotowaniu imprez szkolnych poświęconych promocji języka kaszubskiego i kaszubskich tradycji,
- przygotowuje prezentacje, materiały, którymi dzieli się z klasą,
- rozpoznaje cechy gatunków literackich,
- rozpoznaje związki pomiędzy częściami tekstu,
- nazywa emocje,
- układa informacje we wskazanym porządku.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dobrą, a dodatkowo:

- nazywa części mowy,
- przygotowuje się do zajęć,
- wykazuje się aktywnością,

- wskazuje temat i końcówkę rzeczowników,
- wyraża opinię na różne tematy,
- redaguje historyjki, także w formie komiksu,
- posługuje się synonimami,
- zna różne formy narracji,
- zna i czasami ogląda kaszubskojęzyczne programy radiowe i telewizyjne.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a dodatkowo:

- poprawnie w miarę poprawnie przeczytać dłuższy tekst,
- zapisuje wyrazy ze słuchu, analizuje ten zapis,
- zazwyczaj jest do zajęć przygotowany,
- chętnie wykonuje polecenia nauczyciela,
- zna zjawisko bylaczenia, kaszubienia,
- zauważa różnice między regionami Kaszub,
- rozszerza wiedzę na temat osób zasłużonych dla Kaszub, kaszubskiej literatury i jej twórców,
- rozszerza posiadany przez siebie zasób słownictwa,
- podejmuje próby tworzenia własnych wypowiedzi,
- wymienia i charakteryzuje ciekawe miejsca na Kaszubach,
- zna fragmenty powieści Życie i przygody Remusa – opowiada niektóre przygody głównego bohatera,
- bierze czynny udział w imprezach promujących język kaszubski, wycieczkach mających na celu poznawanie regionu.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- zazwyczaj jest przygotowany do zajęć,
- czyta w miarę poprawnie niedługie teksty,
- próbuje prowadzić dialog na typowe tematy życia codziennego,
- korzysta ze słownika ortograficznego i polsko - kaszubskiego, opanowuje pamięciowo fragmenty wierszy/piosenek,
- ma podstawowy zasób słownictwa,
- uzasadnia swoje zdanie,
- streszcza utwory literackie,
- reaguje z pomocą nauczyciela na sms-y, e-maile,
- stara się stopniować przysłówki,

- wie na czym polega jotacja.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- często nie jest przygotowany do zajęć,
- niechętnie podejmuje prace na lekcji,
- popełnia błędy w wykonywanych zadaniach i nie jest zainteresowany ich poprawą,
- czasami włącza się w dyskusję na temat omawianych treści,
- z pomocą nauczyciela podejmuje próbę zredagowania e-maila, listu,
- próbuje selekcionować informacje,
- czyta z błędami,
- uzasadnia po polsku z elementami języka kaszubskiego swoje stanowisko,
- wyszukuje w tekście pojedyncze wyrazy jako odpowiedzi na pytanie,
- rozpoznaje w tekście podstawowe części mowy,
- zna ograniczoną ilość słownictwa poznawanego na zajęciach,
- popełnia błędy w pisowni, tylko czasami stosuje zasady ortograficzne.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie pracuje na lekcjach,
- nie opanował niezbędnego minimum podstawowych wiadomości i umiejętności,
- nie ma podstawowej wiedzy na temat tradycji kaszubskich,
- z pomocą nauczyciela nie podejmuje prób wykonywania zadań na materiale językowym.

KLASA 7:

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a dodatkowo:

- wyróżnia się pracowitością, systematycznością, chęcią pracy na zajęciach i poza nimi,
- angażuje się w przeprowadzane w szkole akcje mające na celu promowanie kultury kaszubskiej – jest ich współorganizatorem,
- bierze udział w przedstawieniach, przygotowuje sobie strój i rekwizyty,
- wykazuje aktywną postawę twórczą,
- nieustannie podnosi swoje kompetencje językowe,
- czyta chętnie, poprawnie,
- doskonali umiejętność pisanie w języku kaszubskim, stosując poznawane zasady,
- wykorzystuje w praktyce poznane wiadomości z zakresu nauki o języku,

- sprawnie korzysta ze słowników i innych materiałów, także audiowizualnych, poszerzając wiedzę na temat Kaszub i wyszukując informacje potrzebne do realizacji projektów,
- formułuje dłuższe, spójne wypowiedzi na zadany temat.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dobrą, a dodatkowo:

- ma duży zasób słów i wiadomości z poznanych kręgów tematycznych,
- formułuje spójne wypowiedzi na dany temat,
- w dobrym tempie czyta teksty, stosując odpowiednią interpunkcję i artykulację głosek,
- samodzielnie streszcza treść tekstu,
- zazwyczaj bezbłędnie wykonuje zadania pojawiające się w toku procesu lekcyjnego,
- odmienia czasowniki, rzeczowniki,
- rysuje wykres zdania pojedynczego,
- przeprowadza wywiad z członkami społeczności kaszubskiej,
- samodzielnie wyszukuje w różnych źródłach informacje na zadany temat,
- reaguje na wpisy w komunikatorze,
- posługuje się kaszubska klawiaturą,
- wymienia wybrane dzieła literatury kaszubskiej,
- różnicuje podstawowe gatunki literackie,
- poszerza zasób legend, mitów, baśni kaszubskich, jakie potrafi opowiedzieć, wskazując elementy świata przedstawionego.
- czynnie bierze udział w przygotowaniach i przeprowadzeniu szkolnych imprez promujących język i kulturę kaszubską.

Ocenę dobłą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a dodatkowo:

- samodzielnie wskazuje i nazywa części mowy,
- stosuje większość zasad ortograficznych i interpunkcyjnych,
- przy przepisywaniu tekstów w języku kaszubskim nie popełnia błędów,
- zapisując kaszubskie wyrazy zastanawia się, stara zastosować poznane zasady i zazwyczaj wychodzi mu to dobrze,
- jest aktywny na zajęciach, wykazuje chęć do pracy,
- dokonuje argumentacji własnego stanowiska,
- w wypowiedzi stara się zawrzeć elementy opisu, opowiadania,
- opanowuje pamięciowo wybrane teksty z kaszubskiego repertuaru muzycznego lub literackiego,

- podejmuje próbę redagowania planu wypowiedzi, tekstu swobodnego,
- opisuje swoje zainteresowania,
- wskazuje kaszubskie procesy fonetyczne.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- utrwała procesy językowe poznane w klasie 6,
- wskazuje i nazywa części mowy, korzystając czasami w tablicy poglądowej,
- czyta w miarę poprawnie teksty kaszubskie,
- zapisuje tekst w języku kaszubskim, popełniając błędy, ale jest skłonny je przeanalizować i poprawić,
- stara się stosować poznane zasady ortograficzne i interpunkcyjne,
- bierze udział w uroczystościach i imprezach promujących język kaszubski oraz wycieczkach mających na celu poznawanie regionu,
- określa podstawowe części zdania,
- zna pojęcie trybu i stron czasownika,
- zna zasadę wymawiania wyrazów z wò, wù w nagłosie,
- rozróżnia formalny i nieformalny charakter wypowiedzi,
- z pomocą nauczyciela podejmuje próbę recenzowania ,
- ze wsparcie nauczyciela streszcza przeczytane teksty, także popularnonaukowe.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- w miarę systematycznie bierze udział w zajęciach,
- stara się wykonywać polecenia nauczyciela,
- odczytuje ze wskazówkami nauczyciela niedługie kaszubskie teksty, popełniając błędy,
- zna wybrane elementy tradycji i historii Kaszub,
- zasób słów w języku kaszubskim jest ograniczony, ale rozpoznaje je i identyfikuje jako należące do języka kaszubskiego,
- tłumaczy na język polski niektóre sformułowania kaszubskie,
- rozpoznaje podstawowe części mowy w formie podstawowej oraz odmienione,
- pisze z licznymi błędami,
- odpowiada po polsku lub pojedynczymi wyrazami z tekstu,
- popełnia błędy w wykonywanych zadaniach i nie pracuje nad ich korygowaniem,
- ogląda filmy i audycje kaszubskie,
- wybiórczo zna zasady ortograficzne, ale rzadko ich przestrzega.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie pracuje na lekcjach,
- nie opanował niezbędnego minimum podstawowych wiadomości i umiejętności,
- nie ma podstawowej wiedzy na temat tradycji kaszubskich,
- z pomocą nauczyciela nie podejmuje prób wykonywania zadań na materiale językowym.

KLASA 8:

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a dodatkowo:

- wyróżnia się pracowitością, systematycznością, chęcią pracy na zajęciach i poza nimi,
- angażuje się w przeprowadzane w szkole akcje mające na celu promowanie kultury kaszubskiej – jest ich współorganizatorem,
- bierze udział w przedstawieniach, przygotowuje sobie strój i rekwizyty, afisz,
- pomaga młodszym uczniom w przygotowaniu ról,
- wykazuje aktywną postawę twórczą, jest kreatywny i chętny do działania,
- nieustannie podnosi swoje kompetencje językowe,
- czyta chętnie, poprawnie, nawet dłuższe teksty, samodzielnie dokonuje ich wyboru według własnych zainteresowań,
- zna pisarzy zasłużonych dla języka kaszubskiego,
- wie, jak wyszukiwać potrzebne utwory literackie,
- doskonali umiejętność pisanie w języku kaszubskim, stosując poznawane zasady,
- wykorzystuje w praktyce poznane wiadomości z zakresu nauki o języku, dzieli się swoimi umiejętnościami z młodszymi dziećmi, włącza się w czytanie dla dzieci po kaszubsku,
- sprawnie korzysta ze słowników i innych materiałów, także audiowizualnych, poszerzając wiedzę na temat Kaszub i wyszukując informacje potrzebne do realizacji projektów,

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dobrą, a dodatkowo:

- doskonali umiejętności nabyte w klasie 7,
- stara się posługiwać poprawną kaszubszczyzną,
- przedstawia swoje plany na przyszłość,
- odpowiada na argumenty innych osób,
- podejmuje próbę prowadzenia negocjacji,
- bierze udział w wystawach organizowanych w okolicy, związanych z kulturą kaszubską,

- samodzielnie przygotowuje interpretacje głosową przeczytanego tekstu,
- stara się unikać polonizmów,
- podejmuje próby pisania sprawozdania, relacji np. z audycji radiowych,
- podejmuje próby oceniania i wartościowania tekstów,
- pracuje nad poprawnym akcentowaniem i intonacją i zazwyczaj to się mu udaje bardzo dobrze,
- rozróżnia typy zdań złożonych.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a dodatkowo:

- samodzielnie wskazuje i nazywa odmienne i nieodmienne części mowy,
- stosuje większość zasad ortograficznych i interpunkcyjnych, potrafi je omówić,
- bezbłędnie przepisuje kaszubskie teksty,
- zapisując kaszubskie wyrazy stosuje poznane zasady i zazwyczaj wychodzi mu to dobrze,
- jest aktywny na zajęciach, wykazuje chęć do pracy, zaangażowanie, ma własne pomysły na podejmowaną tematykę,
- argumentuje własne stanowisko, relacjonuje stanowiska innych osób,
- w wypowiedzi stara się zawrzeć elementy opisu, opowiadania, sprawozdania, recenzji,
- opanowuje pamięciowo wybrane teksty z kaszubskiego repertuaru muzycznego lub literackiego, prezentuje je klasom młodszym,
- podejmuje próbę redagowania charakterystyki,
- posługuje się przykładem, parafrazą,
- korzysta z audycji radiowych i telewizyjnych, by doskonalić swoją wiedzę o regionie,
- bierze udział w kaszubskich imprezach organizowanych na terenie szkoły i miasta,
- przytacza zasłyszane informacje.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- bierze udział w wyjazdach mających na celu poznawanie regionu kaszubskiego,
- z pomocą nauczyciela opowiada o swoich planach na przyszłość, uczuciach,
- ma podstawowy zasób słownictwa z zakresu omawianych kręgów tematycznych,
- odczytuje kaszubskie teksty na poziomie dostatecznym,
- zapisując po kaszubsku, popełnia błędy, ale jest skłonny się nad nimi zastanowić, przeanalizować i poprawić,
- bierze udział w dyskusjach,
- bierze udział w imprezach promujących język kaszubski, pomaga w ich organizacji,
- w swoich wypowiedziach stara się wprowadzać elementy opisu, opowiadania, z pomocą

notatek i innych materiałów,

- zajmuje stanowisko na omawiane tematy,
- odróżnia zdania proste od złożonych,
- wzbogaca zasób słownictwa kaszubskojęzycznego,
- korzysta ze słowników, tekstów kultury.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- w miarę systematycznie bierze udział w zajęciach,
- stara się wykonywać polecenia nauczyciela,
- odczytuje ze wskazówkami nauczyciela niedługie kaszubskie teksty, popełniając błędy,
- zna wybrane elementy tradycji i historii Kaszub,
- zasób słów w języku kaszubskim jest ograniczony, ale rozpoznaje je i identyfikuje jako należące do języka kaszubskiego,
- tłumaczy na język polski niektóre sformułowania kaszubskie, więcej z kaszubskiego na polski,
- teoretycznie odróżnia części mowy, nazywa je, popełniając błędy,
- pisze z błędami,
- odpowiada po kaszubsku korzystając z tekstu, krótko i zwięźle, nie budując pełnych zdań,
- popełnia błędy w wykonywanych zadaniach i nie jest zainteresowany ich poprawą,
- podczas zajęć ogląda filmy i audycje kaszubskie, które są dostępne w Internecie,
- wybiórczo zna zasady ortograficzne, ale rzadko ich przestrzega,

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie pracuje na lekcjach,
- nie opanował niezbędnego minimum podstawowych wiadomości i umiejętności,
- nie ma podstawowej wiedzy na temat tradycji kaszubskich,
- z pomocą nauczyciela nie podejmuje prób wykonywania zadań na materiale językowym.

Opracowała: Monika Kubisiak